

**Hoofdinhoud van de aanwinsten voor de Bibliotheek
van de Nederlandsche Botanische Vereeniging,
gedurende het jaar 1892 ontvangen,**

DOOR

DR. J. G. BOERLAGE.

M. H. Ik heb u geen wetenschappelijke mededeeling te doen. Het eenige doel waarvoor ik het woord gevraagd heb is om een beetje reclame te maken. Ik ben ongeveer in de positie van een koopman, die een magazijn vol goede en kostbare artikelen heeft, doch waarvan niemand notitie neemt. Dan is het oogenblik daar om reclame te maken. Wilt met mij mijn magazijn eens rondgaan, dan zal ik u wijzen wat er is en ik houd mij overtuigd, ieder vindt er wat van zijne gading. Mijn magazijn is de Bibliotheek der Nederlandsche Botanische Vereeniging. Wat daar alzoo in is kan aan u allen bekend zijn. Ieder lid heeft toch een Catalogus en ontvangt in het Kruidkundig Archief de opgaven van de jaarlijksche aanwinsten. Het is echter niet gemakkelijk de waarde van die aanwinsten naar de titels der tijdschriften te beoordeelen en daarom wilde ik het een en ander mededeelen over den inhoud der werken door mij in 1892 ontvangen. Natuurlijk denk ik er niet over, om den inhoud van een paar honderd artikelen in min of meer uitvoerige referaten weer te geven. Ik wil alleen uwe aandacht vestigen op de onderwerpen, waaromtrent men in die geschriften inlichtingen kan vinden.

Voor hen die zich met de Flora van ons land bezig houden, kan het van belang zijn te weten wat omtrent die van andere landen in onze Bibliotheek voorkomt. Voor Europa vinden

wij in de Feuille des Naturalistes N°. 260 een Catalogue des Genres d'Europe, door Dutrannoit, eene eenvoudige opnoeming der geslachten in systematische volgorde, en verder in Mémoires de la Société Nationale des Sciences naturelles et mathématiques de Cherbourg T. XXVI van de hand van A. le Jolis: Quelques notes à propos des Plantæ Europæe de K. Richter. Het belangrijke werk zelf waarvan hier quaestie is en dat de opnoeming der soorten en de synonymie der Flora van Europa bevat, komt in onze Bibliotheek niet voor. In de voor weinige dagen ontvangen groote serie van het Hongaarsche tijdschrift Természetrázi Füzetek, 1881—1892, vinden wij synoptische tabellen van al de Europeesche soorten der Cruciferae (1882—1884), Leguminosae (1884, 1885), Amaryllidaceae (1886), Dioscoraceae (1886), Liliaceae (1886), Plumbaginaceae (1882), Violaceae en Scrophulariaceae (1881). De verhandelingen van Janka, waarin deze tabellen voorkomen, zijn niet in het Hongaarsch, maar in het Latijn geschreven en dus voor de leden onzer Vereeniging te gebruiken.

Vervolgens vinden wij van Wittich in de Berichte der Oberhessischen Gesellschaft für Natur- und Heilkunde eene verhandeling getiteld Pflanzen Arealstudien, een onderzoek omtrent de geographische verspreiding van eenige onzer algemeen bekende boomen en heesters. De behandelde soorten zijn *Acer campestre L.*, *Alnus incana DC.*, *Berberis vulgaris L.*, *Buxus sempervirens L.*, *Calluna vulgaris Sal.*, *Clematis Vitalba L.*, *Cornus mas L.*, *Daphne Mezereum L.*, *Empetrum nigrum L.*, *Genista tinctoria L.*

Omtrent de Flora van Frankrijk vinden wij mededeelingen in la Feuille des Jeunes Naturalistes, N°. 256—264, Actes de la Soc. Linn. de Bordeaux, T. XLVIII 1889, Bulletin de la Société Botanique de Lyon, 1891—1892 en in Bulletin de la Société d'étude des Sciences naturelles de Béziers, T. XIII 1890. Hierbij vinden wij een bericht over een vorm die tusschen *Drosera longifolia Hayne* en *Drosera rotundifolia L.*

staat en als *Drosera obovata* wordt vermeld, volgens sommige botanisten misschien een hybride tusschen deze beide is (Feuille des Jeunes Nat. N°. 257) en verder over soorten van *Batrachium*, over *Lychnis diurna*, *Nuphar pumilum* en *N. luteum* enz. In de Actes de la Société Helvétique des Sciences Naturelles 1891 komt eene schets voor van Musy over de Flora van het Canton Freiburg.

In een tijdschrift dat ons niet ter ruil doch ter inteekening werd toegezonden, *Annals of Scottish Natural History* 1892, N°. 1 vinden wij omtrent de Engelsche Flora White, Notes on Scottish Willows, Beeby, On the Flora of Shetland, Bennett, Contribution to the Flora of the outer Hybrids.

Voor Duitschland vinden wij in Schriften des Naturwissenschaftlichen Vereins für Schleswig-Holstein Band IX. (1892) vooreerst een stuk van Knuth, Die Pflanzenwelt der Ostfriesischen Inseln, en vervolgens een stuk van Weber, Ueber die Zusammensetzung des natürlichen Graslandes in West-Holstein en in de Abhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins in Hamburg XI, 3, (1891) van von Fischer-Benzon, Die Moose der Provinz Schleswig-Holstein.

In de Berichte der Oberhessischen Gesellschaft für Natur- und Heilkunde 1889—1890 komt voor van H. Hoffmann Nachträge zur Flora des Mittel-Rheingebietes en in Abhandlungen des naturwissenschaftlichen Vereins zu Bremen, XII, schreef Focke Beiträge zur Nord West Deutschen Flora. Dezelfde schrijver, bekend als specialiteit voor het geslacht *Rubus*, vestigde de aandacht op een lang vergeten dissertatie over dit geslacht, onder het Præsidium van Thunberg in 1813 verschenen. Volgens dit geschrift zouden, in de nomenclatuur der *Rubi*, eenige lang gebruikte namen moeten gewijzigd worden. Ook vinden wij in hetzelfde tijdschrift eene beschrijving door Focke gegeven van een nieuwe *Rubus*-hybride, *Rubus spectabilis*-*Idæus*. In het Jahresbericht der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Cultur (1891) vinden wij een stuk van Schube, Zur Geschichte der Schlesischen Floren Erforschung

bis zum Beginn des 17^{en} Jahrhunderts. Beschrijvingen van een aantal excursies in Pruisen komen voor in de Berichte der Physikalisch Oeconomischen Gesellschaft zu Königsberg in Pr. (Jahrg. 32), waarin ook de Berichte der Sitzungen des Preussischen Botanischen Vereins opgenomen worden.

Het reeds genoemde tijdschrift Természetrázi Füzetek geeft blijk van een opgewekt leven onder de Hongaarsche botanisten. In de serie, die ik ontving, komen behalve de reeds om zijn synoptische tabellen der Europeesche soorten genoemde Victor von Janka de namen voor van Jankò, Sankovics, Herman, Perlaky, Borbas, von Richter, Simonkai, die allen bijdragen tot de kennis der Hongaarsche Flora leverden. Daaronder behandelde Borbas de Hongaarsche Acers en de soorten van Ajuga, de Hongaarsche soorten van Dianthus, nieuwe soorten van Quercus, Mentha, Gypsophila enz. Von Richter gaf een overzicht der Rozen, Perlaky beschreef nieuwe geelbloemige Centaurea's.

Met den arbeid die in Rusland verricht wordt, maken wij kennis door Mémoires de la Société des Naturalistes de Kiew en van de Societas pro Fauna et Flora Fennica. In de eerste, en wel in T. X—XI, vinden wij van Montrésor, Lipsky en Schmalhausen beschrijvingen van excursies en flora's van verschillende deelen van Rusland. Ongelukkig zijn in hoofdzak alleen de soortnamen en de litteratuurcitaten met Latijnsche letters en is een groot deel van den verderen inhoud in de Russische taal en met Russische letters gedrukt. Toch vindt men er ook belangrijke Latijnsche inseraten tusschen, n.l. de beschrijvingen van nieuwe soorten en variëteiten en aanteekeningen omtrent minder bekende plaatsen. Bepalen deze zich uit den aard der zaak grootendeels tot Zuid-Rusland, het gebied van het andere gequotschap is voornamelijk Finland en Lapland. We vinden in de hierdoor uitgegeven publicatie Acta VI eene verhandeling van Kihlman, Pflanzenbiologische Studien aus Russisch Lapland, in het Duitsch geschreven en in de andere publicatie van hetzelfde gezelschap

Meddelanden XVI een stuk van Linden, over den plantengroei van de Soendra Karelen, van Brenner, over vormen die in Finland voorkomen, van *Juncus articulatus* L., zoodat hier in het hooge Noorden hetzelfde onderwerp ter sprake kwam, de vormenrijkdom dier soort, dat door Le Jolis in zijne kritiek van Richters werk was behandeld, verder van Kihlman over een nieuwen vertegenwoordiger van het geslacht *Taraxacum* uit die streken, terwijl Brenner meerdere vormen van hetzelfde geslacht besprak. Saëlan maakt melding van een hybride tusschen *Pyrola minor* L. en *Pyrola rotundifolia* L. en geeft ons misschien aanleiding om ook in ons land te zoeken, of deze voorkomt op die plaatsen waar beide soorten aangetroffen worden. Arrhenius bespreekt een nieuwen vorm van *Polygonum Wrayi* Bab., een nieuwe varieteit van *Stellaria hebecalyx* Fenzl en eene nieuwe soort van het laatste geslacht, *Stellaria Pojonensis* Arrh. Ongelukkig zijn behalve de beschrijving der laatste soort al de genoemde mededeelingen uit de Meddelanden in de Finsche taal geschreven en al hebben wij niet met de Russische letters te kampen, al komt het Finsch evenals de Scandinavische talen bij een oppervlakkige beschouwing in veel opzichten met het Duitsch en haast nog meer met het Nederlandsch overeen, toch zullen wij waarschijnlijk niet dan met veel inspanning van deze litteratuur kunnen genieten. Omtrent de Flora van Denemarken ontvingen wij dit jaar niets, doch daarvoor stelt ons de belangrijke verhandeling van Warming, Families *Podostemaceae* Afh. IV, in de Kongl. Danske Videnskab Selskab Skrifter (Mémoires de l'Académie Danoise des Sciences des Lettres à Copenhague, 6e Serie Classe des Sciences t. VII, N°. 4), ruimschoots schadeloos. Zij bevat beschrijvingen en afbeeldingen van soorten der geslachten *Hydrostachys*, *Sphaerotherylax*, *Dicraea*, *Lawia* en *Podostemon*, naar materiaal van Madagascar, Abyssinië en Engelsch-Indië. Het gebruik der Deensche taal is hier zonder bezwaar voor hen, die deze taal niet verstaan, omdat

in een niet al te kort résumé de inhoud der verhandeling in de Fransche taal wordt weergegeven. De Flora van Afrika is vertegenwoordigd door een stuk van F. W. Klatt, in de Annalen des K. K. Naturhistorische Hofmuseums in Wien, Band VII, getiteld: *Compositae Mechowianae*, naar materiaal uit Zuid-Afrika. Voor een groot deel aan hetzelfde gebied is ontleend het materiaal van Schinz, voor zijn verhandeling *Zur Kenntniss Afrikanischer Gentianaceen*, in de *Berichte der Naturforschende Gesellschaft in Zürich*, XXX. Dit laatste is eene behandeling van nieuwe en reeds bekende vertegenwoordigers der geslachten *Lagenias*, *Sebaea*, *Exacum*, *Belmontia*, *Canscora*. Berichten omtrent de Flora van Noord-Afrika vindt men in een bijdrage van Ed. Bonnet, in *Mémoires de la Société des Sciences naturelles de Cherbourg* X, getiteld: *Une mission Française en Afrique au début du dix-huitième siècle*; Augustin Lippe, *Ses observations sur la Flore d'Egypte et de Nubie*. Voor Noord-Amerika vinden wij in het *Report III of Missouri's Botanical Garden*, van de hand van Trelease, een *Revision of the N. A. Species of Rumex*, waarvan eenige worden afgebeeld en verder een aantal afbeeldingen van *Yucca*-soorten, met analyse teekeningen van eenige daarvan en eindelijk eene beschrijving van eene nieuwe *Agave*, *A. Engelmanni Trelease*. In *Tenth Annual Report of U. S. Geological Survey* vinden wij opmerkingen over den invloed van sommige planten op de vorming van moerassen, verder over *Rhizophora*-moerassen en over het karakter van den plantengroei van the Dismal Swamp in Virginia en N. Carolina. Eene aankondiging van het groote plaatwerk, dat door Sargent uitgegeven wordt over de Noord-Amerikaansche Boomflora — een werk dat helaas in onze Bibliotheek ontbreekt — vinden wij in de *Verhandlungen des naturwissenschaftlichen Vereins der preussischen Rheinlande und Westphalens*, T. XLVIII. Onder de Hongaren hield Brendel zich met de Noord-Amerikaansche Flora bezig en we vinden van zijne hand in *Természetráji Füzetek* (1882) eene in het

Duitsch geschreven *Flora Peoriana*, die *Vegetation im Clima von Mittel Illinois*. De *Flora* van den Staat Illinois en vooral die van den omtrek van Peoria wordt hierin uitvoerig geschetst en de planten in systematische volgorde opgenoemd, terwijl van de meeste soorten ook het verspreidingsgebied wordt vermeld. Van denzelfden schrijver is ook de beschrijving eener nieuwe Noord-Amerikaansche akelei, *Aquilegia Hookeri*. In *Proceedings of the Academy of Nat. Science in Philadelphia* (1891) handelt Schubner over Mexican Grasses. Over Zuid-Amerika hebben wij alleen een stuk van Zahlbrückner in *Annales des K. K. Hofmuseums VII*, onder den titel van *Novitiae Peruvianaë*. Voor tropisch Azië bevat onze litteratuur weinig nieuws, alleen eenige beschouwingen van Brandis, in *Verhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins des Preussischen Rheinlande und Westphalen XLVIII*, over *Unterschiede in der Vegetation Vorder- und Hinter-Indiens*. Ook zou men hiertoe kunnen brengen een stukje van Jouan in *Mémoires de la Société des Sciences Naturelles de Cherbourg XXVII*, *La dispersion des espèces végétales par les courants marins*.

Voor Australië mag als een belangrijk werk gelden Howitt, *The Eucalypts of Gippsland*, in *Transactions of the Royal Society of Victoria*, vol. II, eene aanvulling van Ferd. v. Mueller's *Eucalyptographia*. Waar ook de anatomische methode op de systematiek wordt toegepast, krijgt men werken, die zoowel bij de systematiek als bij de anatomie tehuis hooren. Dit geldt voor eene verhandeling in hetzelfde tijdschrift, waarin Mac Alpine en Remfrey *The transverse sections of petioles of Eucalypts as aids in the determinations of species demonstreeren*. Ter kennismaking ontving ik verder eene aflevering van *Agricultural Gazette of N. S. Wales*, waarin een stuk van Turner met afbeelding en beschrijvingen van *The Grasses of Australia*. Ongelukkig bevatte de aflevering slechts een fragment hiervan.

De tot dusver opgenomen werken hadden wat hun inhoud betreft hoofdzakelijk betrekking op de *Phanerogamen*. Zij

die zich met Algen bezighouden vinden in Schriften des Naturwiss. Vereins für Schleswig-Holstein, Band IX, van de hand van Reinbold: Beiträge zur Algen-Vegetation des östlichen Theiles der Nordsee en in Abhandlungen des naturw. Vereins in Bremen, Band XII, Algologische Beiträge door Lemmerman, verder in de Meddelanden XVI der Societas pro Fauna et Flora Fennica, opmerkingen omtrent de systematiek der Desmidiaceae van Elfving, in de Finsche taal geschreven. Het Hongaarsche tijdschrift bevat in T. XV een stuk van Oozwald met Duitsch résumé: Die Theilung von *Navicula ambigua* en van Istvauffi, in T. XIII, *Algae nonnullae a beato E. Frivaldsky in Rumelia lectae* en in T. XIV *Les algues de l'Herbier Kitaibel*, voor zoover noodig met Latijnsch of Fransch résumé. In de Memoires de la Société des sciences naturelles de Cherbourg XXVII komt een stuk voor van P. Hariot: *Algues marines du Japon* en in de Annales du Jardin Botanique de Buitenzorg XI: Solms Laubach, Ueber die Algengenera *Cymopola*, *Neomeris* und *Bornetella* en Leuduger Fortmorel: *Diatomées de la Malaisie*.

Voor de Mycologen hebben wij eene voordracht van von Tavel, in Vierteljahrschrift der Naturforschenden Gesellschaft XXXVI, getiteld: Das System der Pilze im Lichte der neuesten Forschungen, verder in hetzelfde nummer van dit tijdschrift Magnus, Ein neues *Exobasidium* aus der Schweiz, n.l. *E. Schinzianum* op *Saxifraga rotundifolia*. In Frankrijk gaf Brunaud in Actes de la Société Linnéenne de Bordeaux XLIII eene Liste des *Hymenocètes de la Charente Inferieure*. In de Schriften des naturwiss. Vereins für Schleswig-Holstein IX, gaf Hennings Beiträge z. Pilzflora von Schleswig Holstein en Lewin Pilze von der Insel Sylt en in de Abhandlungen des naturw. Vereins in Hamburg XI Untersuchungen über *Pachyma* und *Myliitta*, von F. Cohn und J. Schroeter, eene verhandeling over knolvormende paddestoelen, wier knollen als voedsel gebrüikt worden. In de Meddelanden XVI van Societas pro Fauna et Flora Fennica

gaf Karsten *Symbolae ad Mycologiam Fennicam* en in *Acta VI* van hetzelfde genootschap *Sphaeropsidae hucusque in Fennia observatae*. Van de Hongaren gaf in *Természetrázi Füzetek T. XI* von Richter *Mycologische Mittheilungen aus dem Gomorer Comitatus* en *T. XIV Istvauffi Etudes relatives à l'anatomie et la physiologie des Champignons*. In Noord-Amerika behandelt Atkison in *Journal of Elisha Mitchell, Scientific Society 1891*, *Some Cercosporae from Alabama* en beschrijven Ellis en Everhart in *Proceedings of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia, 1891*, *New species of Fungi from various localities* en geeft in hetzelfde tijdschrift Rex eene beschrijving van *New American Myxomycetes*. Na deze groep, die in den laatsten tijd uit de Fungi wordt afgescheiden, wil ik het eenige werk vermelden dat voor de Bacteriologen in onze litteratuur voorkomt, nl. Shaw Peach *Yellows*, de beschrijving van eene door bacteriën veroorzaakte ziekte der perziken, behandeld in *Transactions of Canadian Institute 1892*.

Voor de Lichenologen is de oogst schraal. Evenwel kan ze voor ons land van beteekenis gerekend worden. In Duitschland geeft toch Sandstede *Die Lichenen der Ost-Friesischen Inseln* en *Beiträge zu einer Lichenen Flora des Nord West Deutschen Tieflandes*, in *Abhandlung des naturwiss. Vereins zu Bremen, XII*. Onder de Finlanders geeft vervolgens Wainio, in *Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica VII*, eene *Etude sur la classification naturelle et la morphologie des Lichens du Brésil*. In dit werk waarin 516 species en subspecies behandeld worden, waarvan 240 nieuw zijn voor de wetenschap, heeft de schrijver niet alleen de rangschikking en beschrijving van het door hem in Brazilië verzamelde materiaal bedoeld, maar ook een door hem ontworpen nieuw systeem voor de rangschikking der Lichenen in toepassing gebracht, zooals blijkt uit de woorden: *Dans cette étude sur les Lichens du Brésil j'ai essayé de tracer les principaux contours d'un nouveau système de Lichens, basé sur les*

resultats actuellement accessibles de la morphologie et de la classification. Daar de inleiding in het Fransch, de geslachten en soortbeschrijvingen in het Latijn zijn, kunnen wij ons verheugen dat de hierin neergelegde wetenschap ook voor ons verkrijgbaar is. In de Missouri Botanical Garden Report vinden wij nog eene beschrijving en afbeelding van eene minder bekende soort, *Parmelia molliuscula* Ach.

Jammer dat ons land zoo weinig Bryologen telt. Voor hen bevat onze litteratuur veel nieuws. Voor Duitschland vinden wij in de Schriften des naturw. Vereins für Schleswig-Holstein IX, Prehn, Die Laubmoose des Landes Oldenburg, in Abhandlungen des naturw. Vereins in Hamburg, Timm und Wahnschaft, Beiträge zur Laubmoosflora der Umgegend von Hamburg. Voor Frankrijk behalve eenige verspreide kleinere aanteekeningen, eene Classification des *Sphagna* van Debat in Bulletin de la Société Botanique de Lyon. In de Acta VI van het Finsch Genootschap van Brotherus en Saelan Musci Lapponiae Kolaeensis. Behalve de soortnamen is dit laatste in het Finsch geschreven. Voor Noord-Amerika in Transactions of the Wisconsin Academy of Science, Arts and Lettres VIII, Artificial keys to the Genera and species of Mosses recognized in Lesquereux and James' Manual of the Mosses of North America by Charles R. Barnes. Een dergelijke sleutel hebben wij wel voor Engeland niet in onze Bibliotheek, maar de opgave dat Jameson's Key to the genera and species of the British Mosses voor 1 sh.—6 d. in den handel voorkomt doet ons dit gemis niet te zeer betreuren. In de Annuario del R. Istituto di Roma V, vinden wij nog eene bijdrage tot de kennis der Italiaansche Musci, n.l. Brizi Reliquiae Notarisiane I Muschi.

Hiermede verlaten wij het terrein der systematici en betreden dat der Anatomen. In het zooeven genoemde Annuario vinden wij eene verhandeling van Pirotta over slijmvaten in *Curculigo recurvata* en van Re over het voorkomen van *Sphaeriten* in *Agave Mexicana*. De Franschen

geven in Feuille des Jeunes Naturalistes No. 264 een stuk van Brunotte, Anatomie de la Feuille de *Trigonella coerulea* en in Actes de la Société Linnéenne de Bordeaux XLIII eene verhandeling van Petit sur la structure du pétiole chez les Phanerogames. De verhandeling van Mac Alpine en Remfrey over het determineeren van *Eucalyptus*-soorten, door middel van bladsteelsecties, werd reeds vermeld. Onder de Hongaren geeft Istváuffi in Természetrájsi Füzetek XIV, Recherches sur la localisation de la substance active dans le Piment. Eindelijk in Jahresber. der Schles. Gesellschaft vaterl. Cultur 1891 een résumé der dissertatie van Welislaw Wojinowió Beiträge zur Morphologie, Anatomie und Biologie der *Selaginella lepidophylla*.

Op het gebied der Biologie komen voornamelijk de betrekkingen tusschen planten en dieren in aanmerking. In de Abhandlungen des naturw. Vereins in Bremen XII geeft Verhoeff Biologische Beobachtungen auf der Ost-Friesischen Insel Norderney über Beziehungen zwischen Blumen und Insekten. Dan komen de gallen, een onderwerp dat in vele landen de aandacht schijnt getrokken te hebben. In de Feuille des Jeunes Naturalistes, Nos. 257—263, geeft de abt Kieffer Les Lépidocécidies, les Acarocécidies, les Helminthocécidies de la Lorraine, dus de vervormingen ontstaan door vlinders, mijten en wormen. Hieronymus geeft in Berichte der Schlesischen Gesellschaft der vaterländischen Cultur 1891, Beiträge zur Kenntniss der Europaeischen Zooecidies und die Verbreitung derselben. Onder de Hongaren bespreekt Passlawsky in Természetrájsi Füzetek T. V de vorming van het Bedeguar en geeft, T. XIII, Szepligletti Beiträge zur Verbreitung der Gallen in Buda-Pesth. In de Abhandlungen des naturw. Vereins in Bremen XIII houdt Buchenau zich bezig met die springende Bohnen aus Mexico en vermeldt Ascherson, Springende Tamariskenfrüchte und Eichengälle. Van Meehan in Amerika zijn er in the Proceedings of the Academy of nat. Sciences in Philadelphia 1890—1892 verschillende Contributions to the

Lifehistory of plants, zooals Cleistogamie by *Polygonum acre*, dichogamie bij *Barbarea*, dioecie bij de *Hulst*, Meeldraden in bepaald aantal bij *Ranunculus*, Umbelliferen met drie carpellen enz. Hieraan sluiten zich de verhandelingen in *Nova Acta der K. K. Leop. Carol. Acad.* in Halle Bd. LV van Keller Ueber Erscheinungen des normalen Haarverlustes an Vegetationsorganen bei Gefässpflanzen en van Overbeck zur Kenntniss der Fettfarbstoffproduktion bei Spaltpilzen. In Verhandlungen des naturf. Vereins für die preussischen Rheinlande und Westphalen XLVIII vindt men een stuk van Noll, Ueber den Einfluss des Lichtes auf die herbstliche Verfärbung des Laubes en in Verhandlungen der Sächsischen Gesellschaft für Naturwissenschaften in Leipzig 1891, Heyler's Untersuchungen über den Einfluss von Zugkräften auf die Festigkeit und Ausbildung mechanischer Gewebe. De laatste Phaenologische Beobachtungen van Hoffmann vindt men in de Berichte der Oberhessischen Gesellschaft für Natur- und Heilkunde XXVIII en in hetzelfde tijdschrift verhandelingen over hetzelfde onderwerp van Thomas en Egon Ihne, waarvan de laatste na den dood van Hoffmann de leiding van het verzamelen dezer waarnemingen had op zich genomen.

Ontwikkelingsgeschiedenis vinden wij in het Hongaarsche Tijdschrift T. XI, vertegenwoordigd door een stukje van Schilbersky, Ueber neue Fälle der pflanzlichen Polyembryonie en van Dietz in T. X: Blüthe- und Frucht-Entwicklung bei den Gattungen *Typha* und *Sparganium*. Vervolgens in de Abhandlungen des naturw. Vereins in Bremen, Bd. XII, door eene verhandeling van Focke: Die Keimung von *Kerria* und die natürliche Gruppe der *Kerrieae*. Ook behoort hiertoe een resumé der dissertatie van Hugo Fischer, Beiträge zur vergleichenden Morphologie der Pollenkörner, door den schrijver medegedeeld in Jahresbericht der Schles. Gesellsch. f. Vaterl. Cultur 1891. Afwijkende vormen vindt men in Természetrázi Füzetek T. XII, evenzeer door Schilbersky beschreven in Beiträge der Teratologie der Schminkbohne en

door Filarsky (in T. XIII) Ueber Blütenformen bei *Galanthus nivalis*.

Op het gebied der Palaeontologie hebben wij eene bijdrage van Engelmann in Nova Acta des K. K. Leop. Carol. Academie der Naturforscher in Halle, Bd. LVII, Ueber die Flora der über der Braunkohlen befindlichen Tertiärschichten van Dux en in het Hongaarsche Tijdschrift, T. XI, van Staub: *Pinus Palaeostrobus Ettingsh.* in der Fossile Flora Ungarns.

Voor de Geschiedenis der Botanie is Pickerings Chronological History of Plants interessant.

Over de wetenschappelijke taal vinden wij een stuk van Saint Lager, Remarques Orthographiques sur quelques noms de genres in Bulletin de la Société Botanique de Lyon 1891 en een strijd over het gebruik der moedertaal in wetenschappelijke publicaties, met Duitsch resumé, in het Hongaarsche Tijdschrift, T. V—VI.

Eindelijk hebben wij nog eenige mededeelingen over preparermethoden, nl. over photographeeren van bladeren door Noll, in Verhandlungen des naturw. Vereins des preussischen Rheinlande und Westphalens XLVIII, over kunstmatige kleuring van bloemen in Bulletin de la Société Botanique de Lyon 1891, over sluiting van preparatenflesschen door een mengsel van paraffine met pararubber, of ook door gelatine, een recept om de planten bij het drogen de kleuren te doen houden door middel van indompeling in een oplossing van salicylzuur, de laatste mededeelingen in Feuille des Jeunes Naturalistes, No. 259—265.

En hiermede is mijne taak vervuld. Ik hoop dat de leden thans eenigszins op de hoogte zullen zijn wat zij aan onze Bibliotheek hebben en dat alzoo mijne mededeeling een ruim gebruik er van bevorderen zal. Zooals men bemerkt zal hebben, maakte ik geen melding van wat door Nederlandsche botanisten geleverd werd, noch van den inhoud van het Botanisch Jaarboek van het genootschap Dodonaea. Ik kon toch rekenen

dat deze en door de vrijgevigheid der schrijvers en door die van het genoemde genootschap aan alle leden bekend is. Misschien is menigeen teleurgesteld, dat er onder de genoemde titels zoo weinig over sommige vakken voorkomt, doch wij moeten niet vergeten, dat alles slechts verkregen wordt in ruil voor ons tijdschrift en dat alleen een klein deel van wat in ons land op botanisch gebied verschijnt, hieraan ter plaatsing wordt aangeboden. En zoo beschouwd mogen wij ons over de resultaten verheugen. In het feit, dat derhalve de aanwinsten onzer Bibliotheek in hooge mate afhangen van den inhoud van het Nederlandsch Kruidkundig Archief, vind ik eene aanleiding om het gewicht hiervan nog eens onder uwe aandacht te brengen en ook voor den bloei van ons tijdschrift den steun en de medewerking van alle leden in te roepen.

Leiden, 28 Jan. 1893.
